

Lelle fajčil, len keď ju hľadal. Zjavovala sa mu na sedadle spolujazdca vždy, keď si znovu zapálil. Premerala si ho ponad rám okuliarov a uškrnula sa:

„Myslela som, že si prestal.“

„*Prestal* som, toto sa nepočíta.“

Všimol si, ako pokrútila hlavou a úsmev odhalil špicaté horné zuby, za ktoré sa tak hanbila. Jej prítomnosť pociťoval najsilnejšie, keď za jasných letných nocí brázdil cesty. Myslel na jej slnkom zaliate blond vlasy, pehavý nos, v poslednom čase maskovaný make-upom a bystré oči, ktorým, aj keď sa to na prvý pohľad nezdalo, sotvačo uniklo. Našťastie sa podobala viac na Anette, on krásu do vienka nezdedil. Bola pekná a nemyslel si to iba preto, lebo bola jeho dcérou. Ľudia sa za ňou odjakživa otáčali. Už ako dieťa dokázala na tvárach aj tých najviac životom zmorených ľudí vyčariť úsmev. Teraz sa už za ňou nikto nevykrúcal. Už sú to tri roky, čo bez stopy zmizla.

Cigarety mu došli ešte pred Jörnóm. Lina bola preč a on zabudol, kde sa vlastne nachádza. Oči síce upieral na vozovku, no duchom bol niekde inde. Po štátnej komunikácii, ktorú ľudovo nazývali Strieborná cesta, už šiel toľkokrát, že ju ovládal naspamäť. Poznal každú zákrutu aj to, na ktorých miestach si soby a losy dierami v ochrannom

plote kráčia cestu asfaltkou. Presne vedel, kde sa za dažďa hromadí voda i na ktorých miestach sa z jazier zakráda zradná hmla. V minulosti touto cestou prepravovali striebro z pohoria Nasafjället do Botnického zálivu. Z hôr sa kľukatila smerom k pobrežiu ako rieka a prepájala Glimmerträsk s ostatnými vnútrozemskými dedinkami. A hoci tie jej zákruty a zatačky uprostred hlbokých lesov už nemohol ani vystáť, vedel, že je mu navždy súdená. Práve táto cesta mu vzala dcéru, v týchto končinách mu zmizla.

O tom, že po nociach jazdí sem a tam a hľadá Linu, nevedel nikto. Nevedeli ani to, že fajčí jednu od druhej a s rukou na operadle spolujazdca vedie s dcérou rozhovory. Akoby tam skutočne sedela, akoby sa nič nestalo. Odkedy ho Anette opustila, nemal nikoho. Zmiznutie dcéry mu dávala za vinu. Práve on Linu v to ráno odviezol na zastávku a musel za to niesť následky.

Do Skellefteå dorazil okolo tretej. Zastavil sa na benzínke, kde natankoval a kúpil si kávu. Napriek pokročilej hodine bol ryšavý chlapec za pokladňou čulý a svieži. Mladík určite nemal viac ako devätnásť – dvadsať. Presne toľko by teraz mala Lina, aj keď dospelú si ju ani nevedel predstaviť. Napriek zlému svedomiu si kúpil ďalšiu škatuľku Marlboro Lights. Zrak mu pri pokladni padol na tubu s repelentom. Lelle zašmátral po kreditke. Všetko mu pripomínalo Linu. V to posledné ráno sa natrela asi tak tonou repelentu. Vlastne to bolo jediné, čo mu utkvelo v pamäti. Po tom, ako ju vysadil na autobusovej zastávke, musel v aute vyvetrať. Nespomínal si, o čom sa rozprávali, akú mala náladu ani čo jedli na raňajky. Udalosti, ktoré nasledovali potom, vyplnili kapacitu jeho mysle. Ostalo v nej už len trochu miesta na repelent. Večer, keď prišla polícia, im to aj spomenul. Na Anette bolo vidno, ako sa zaňho hanbí. Aj to si dobre pamätal.

Otvoril novú škatuľku a cigaretu nechal v ústach visieť, až kým nevyšiel na hlavnú cestu. Tentoraz sa vydal na sever. Cesta domov mu vždy ubehla rýchlejšie, asi to bolo sklamaním. Linino strieborné srdiečko sa hojvalo na spätnom zrkadle a odrážalo slnečné lúče. Znovu sa usadila vedľa neho, svetlé pramienky vlasov jej viseli do tváre ako záclona.

„Oci, uvedomuješ si, že si za pár hodín vyfajčil dvadsať-jeden cigariet?“

Lelle si odklepol a dym vyfúkol oknom.

„Fakt až toľko?“

Lina prevrátila oči, akoby sa snažila privolať vyššie mocnosti.

„Vieš, že každá cigareta ti skracuje život o deväť minút? Takže dnes večer si sa pripravil o stoosemdesiatdeväť minút.“

„Čert to ber, aj tak nemám prečo žiť.“

Pozrela naňho vyčítavým pohľadom.

„Musíš ma nájsť. Jedine ty to dokážeš.“

*

Meja ležala s rukami na bruchu. Snažila sa ignorovať hlasné škvŕkanie v žalúdku a nechutné zvuky, derúce sa do izby škárami v drevenej podlahe. Ťažké dýchanie Silje a jej nového chlapa, vŕzganie posteľného rámu a psí šte-kot. Začula, ako naňho muž zhučal, aby si ľahol.

Bola hlboká noc, no do malej podkrovnej izby prenikali intenzívne slnečné lúče. Zlatisté pruhy sa plazili po zájdených stenách a osvetľovali žilky na jej privretých viečkach. Meja nevedela zaspáť. Kľakla si k nízkemu oknu a odhrnula z neho pavučinu. Široko-ďaleko nič, len belasé nebo a modrastý les. Vykukla von a v diaľke ju zaujal

úzky pás pokojnej hladiny tmavého jazera. Pripadala si ako unesená princezná v rozprávke. Uväznená v bezútešnej veži uprostred nekonečných lesov, odsúdená na večné časy načúvať sexuálnym radovánkam macochy o podlažie nižšie. S tým rozdielom, že Silje bola jej vlastná mama.

Obe boli v Norrlande, severnej časti Švédska, po prvý raz a obidve trápili pochybnosti. Počas niekoľkohodinovej cesty vlakom sa stihli pohádať aj poplakať si. Nakoniec zostali ticho sedieť, zatiaľ čo za oknami hustol les a vzdialenosť medzi stanicami sa čoraz viac predlžovala. Silje prisahala, že toto je posledný raz, čo sa sťahujú. Jej nový nápadník sa volal Torbjörn a v dedine Glimmerträsk vlastnil statok. Zoznámili sa na internete a niekoľkokrát si telefonovali. Hovoril strohým norrlandským nárečím, podľa fotiek mal fúzy, hrubý krk, a keď sa usmieval, oči sa mu zúžili do malých štrbín. Na jednej fotografii držal v rukách harmoniku, na inej sa zase zohýnal nad dierou v ľade a hrdo ukazoval nejakú červenkastú rybu. Torbjörn bol podľa Silje *skutočný chlap*, čo si dokázal poradiť aj v tých najtvrdších podmienkach.

Hlavnú budovu ich cieľovej stanice predstavovala drevená búda učupená v tieni borovíc. Čakáreň bola zamknutá. Okrem nich na zastávke nikto iný nevystúpil a keď vlak zmizol v lesnej zákrute, ostali obe rozpačito stáť na mieste. Pod nohami sa im ešte hodnú chvíľu triasla zem. Silje si zapálila cigaretu a začala ťahať cestovný kufor po popraskanom betóne nástupišťa. Meja chvíľu ticho načúvala šumeniu stromov a kvíleniu miliónov novo vyliahnutých komárov. Chcelo sa jej kričať. Nemala chuť ísť za matkou, ale zostať stáť na mieste sa neodvážila. Na opačnej strane koľajníc sa k jasnému nebu dvíhal les ako zelenočierny zá-

ves a medzi konármi stromov sa mihali tieňe. Aj keď naokolo nebolo ani človečika, ovládol ju nepríjemný pocit, akoby ich niekto sledoval. Stovky anonymných očí, presne ako v meste.

Silje sa medzitým stihla doterigať na ľudoprázdné parkovisko, kde už čakal hrdzavý ford. O kapotu sa opieral muž v tmavej šiltovke, kvôli ktorej mu nebolo vidieť do tváre. Keď ich zbadal, narovnal sa a jeho úsmev odhalil načasne nalepený tabak snus. Torbjörn bol v skutočnosti mohutnejší. Pohyboval sa trochu ťarbavo a rozpačito, akoby nemal kontrolu nad vlastným telom. Silje šmarila kufor na zem a hodila sa mu okolo krku, akoby bol nejaká bója hojdajúca sa na hladine v mori stromov. Meja postávala obďaleč a so sklopeným zrakom skúmala prasklinu v asfalte, z ktorej sa dralo na povrch pár púpavových listov.

Podľa mľaskavého zvuku usúdila, že sa bozkávajú.

„Toto je Meja, moja dcéra.“

Silje si utrela ústa a ukázala na Meju. Torbjörn si ju premeral spod šilta a stroho utrúsil niečo v zmysle, že ju víta. Meja nespúšťala pohľad zo zeme dúfajúc, že tým dá dostatočne najavo svoj nesúhlas s danou situáciou.

V aute to smrdelo po mokrej psej srsti. Na zadnom sedadle ležala prehodená stará kožušina a z operadla sedadla vytrčali žlté chuchvalce výplne. Meja si sadla úplne na kraj a snažila sa dýchať ústami. Silje tvrdila, že Torbjörn je finančne zaistený, ale súdiac podľa auta, očividne zveličovala. Cestu na statok lemoval len nekonečný borovicový les, sem-tam ho vystriedali rúbaniská a jazierka, ktoré sa medzi stromami ligotali ako slzy.

Keď dorazili do Glimmerträsku, zovrelo jej hrdlo. Torbjörn vpredu chytil Silje za stehno a ruku dal preč len vtedy,

keď chcel vypichnúť kľúčové miesta v dedine: potraviny, škola, pizzeria, pošta, banka. Zdalo sa, že je na to všetko nehorázne pyšný. Rozľahlé usadlosti ležali ďaleko od seba a čím ďalej išli, tým sa vzdialenosť medzi pozemkami zväčšovala. Medzi nimi sa rozpínali lesy, polia a ohradené pasviny, tu a tam bolo počuť psí štekot. Silje sa na prednom sedadle rozplývala: „Pozri, Meja, aká nádhera! Vyzerá to tu ako v rozprávke!“

Torbjörn jej odvetil, aby sa ešte neradovala, lebo ešte nič nevidela. Meja premýšľala, čo tým asi chcel povedať. Cesta pred nimi sa čoraz viac zužovala, les sa približoval k autu a vnútri nastalo nepríjemné ticho. Meji sa pri pohľade na vysoké borovice za oknom krútila hlava.

Torbjörnov dom stál uprostred čistiny a pôsobil spusteným dojmom. Dvojposchodová stavba možno kedysi vyzerala honosne, no teraz sa červený náter zo stien lúpal a zdalo sa, že ju čoskoro pohltí mokrá zem. Keď vystúpili z auta, štekotom ich privítal strapatý pes priviazaný na reťazi. Inak bolo naokolo ticho, prerušované len vetrom, čo kmásal šišky borovic.

„Tak, a sme doma,“ predniesol Torbjörn a ukázal okolo seba.

„Aký je tu pokoj,“ povedala Silje, no bolo vidieť, že už je nohami späť na zemi.

Torbjörn odniesol kufre dovnútra a postavil ich na dlážku čiernu od špiny. Miestnosť by potrebovala vyvetrať, smrdelo to tam dymom a prepáleným olejom. Zovšadiaľ na nich nemo cível starý ošumelý nábytok: čalúnená sedačka z minulého storočia, hnedé pruhované tapety ozdobené zvieracími rohmi a nožmi v zahnutých pošvách. Meja ešte toľko nožov pokope nikdy nevidela. Snažila sa zachytiť pohľad matky, no nepodarilo sa jej to. Silje mala nasadený

ten dobre známy úsmev, ktorý znamenal, že je pripravená vydržať a v žiadnom prípade si nemieni priznať chybu.

Vzdychy na prízemí utíchli a zvonka sa ozývalo len čvirkanie vtákov. Podobný spev nikdy predtým nepočula, znel hystericky a nepríjemne. Môžeš sa zložiť hore v podkroví, ukázal Torbjörn na schodisko vedúce na povalu. Steny v miestnosti sa nad posteľou zvažovali a zdalo sa jej, že ju pozorujú stovky očiek v drevenom obložení. Vlastná izba. Dovtedy sa pred hádkami, zúfalstvom a zvukmi náruživých tiel mohla skryť len do dlaní. No zdá sa, že je úplne jedno, ako ďaleko sa odsťahujú, tie zvuky si ju vždy nájdu.

*

Lelle si uvedomil únavu, až keď auto sklzlo na krajnicu a gumy zaštrkotali. Stiahol okno a prefackal sa, až ho zaštipali líca. Sedadlo spolujazdca bolo prázdne, Lina zmizla. Tie jeho nočné výlety by mu iste zatrhla. Zapálil si ďalšiu cigaretu, aby sa udržal pri vedomí.

Keď dorazil do Glimmerträsku, tvár sa mu od faciek ešte stále červenala. Pri autobusovej zastávke spomalil a zaparkoval. Podozrievavo si premeriaval anonymnú sklenenú búdku, ozdobenú čiernymi grafitmi a vtáčim trusom. Bolo nadržanom a prvý autobus ešte neodišiel. Vystúpil z auta a zamieril k drevenej lavičke, doničenej povyrývanými nápismi. Na zemi sa povalovali obaly od sladkostí a staré žuvačky, v mlákach sa odrážalo nočné slnko. Lelle si ani nespomínal, že by pršalo. Párkrát zastávku obišiel a zastal na rovnakom mieste, kde naposledy videl Linu, keď ju vtedy vysadil. Ramenom sa oprel o špinavé sklo presne ako ona, trochu nonšalantne a sebaisto. Prvá letná

brigáda – sadenie borovíc v Arjeplogu. Nejaké peniaze sa pred začiatkom školského roka zídu, o nič nejde.

To kvôli nemu prišla na zastávku priskoro. Nechcel, aby zmeškala autobus a prišla neskoro do práce hneď v prvý deň. Lina sa nesťažovala, bolo teplé júnové ráno a vtáky spievali. Stála tam sama a v Lelleho leteckých okuliaroch, ktoré si Lina nasadila, sa odrážalo slnko. Vymodlikala si ich, aj keď jej boli veľké. Už si nepamätal, či mu zakývala, alebo dokonca poslala pusku na rozlúčku, ako mala vo zvyku.

Mladý policajt mal úplne rovnaké okuliare. Vošiel do predsiene, posunul si ich na čelo a pozrel na Lelleho a Anette: „Vaša dcéra dnes ráno do autobusu nenastúpila.“

„Nezmysel,“ povedal Lelle. „Vysadil som ju predsa na zastávke.“

Policajt pokrútil hlavou, až mu okuliare sklzli dolu.

„Vaša dcéra nenastúpila, hovorili sme s vodičom aj pasažiermi. Nikto ju nevidel.“

Už vtedy naňho divne pozerali, cítil to. Polícia aj Anette. Vyčítavými pohľadmi doňho vypaľovali diery a energia ho opúšťala. Koniec koncov bol to on, kto ju videl naposledy, on ju odviezol na zastávku, všetko bola jeho vina. Dookola mu kládli tie isté mizerné otázky. Chceli vedieť presné časy aj akú náladu mala Lina v to ráno. Čo doma? Há dali sa často?

Nakoniec ho prešla trpezlivosť. Schytil kuchynskú stoličku a celou silou sa zahnal na jedného z policajtov. Ten poondiaty slaboch vybehol z domu a zavolať posily. Ešte teraz si vybavuje, ako mu pritisli tvár ku chladivej dlažbe, keď mu nasadzovali putá. Anette sa rozplakala, keď ho odvádzali preč, no nezastala sa ho. Ani vtedy, ani teraz. Ich jedinú dieťa zmizlo a ona to nemá na koho zvaliť.

Lelle naštartoval a vyrazil, zastávku zanechal v spätnom zrkadle. Už sú to tri roky, čo tam stála s úsmevom na perách, a on je stále posledný, kto ju videl.

*

Meja by hore v podkroví zostala celú večnosť, ale hlad jej zvieral žalúdok. Kamkoľvek sa presťahovali, neunikla mu. Pootvorila dvere a rukou sa chytila za brucho, aby utišila škvŕkanie. Našlapovala na úzkych schodoch na špičky, no dosky pod ňou aj tak vŕzgali, takže zakrádať sa bolo márne. V kuchyni vládlo šero a dvere do Torbjörnovej spálne boli zavreté. Pes polihoval v predsieni a keď okolo neho prešla, zastrihal ušami. Len čo otvorila vchodové dvere, vyskočil a prešmykol sa jej medzi nohami, skôr než stihla zareagovať. Označkoval ríbezľový krík a potom začal v nepokosenej tráve ňuchať po zemi.

„Prečo si ju vypustila?“

Meja si až teraz všimla Silje sediacu na rozloženej plážovej stoličke pri stene. Mala na sebe akúsi flanelovú košeľu a pofajčievala. Neučesaná hriva a unavené oči prezrádzali nedostatok spánku.

„Nechcela som, ušiel mi.“

„Je to suka, volá sa Jolly,“ odvetila Silje.

„Jolly?“

„Mhm.“

Sučka na meno pohotovo zareagovala a pribehla na terasu. Lahla si, nespúšťajúc z nich oči. Vyplazený jazyk na tmavom dreve pripomínal kravatu. Silje sa natiahla a ponúkla jej cigaretu. Meja ukázala na začervenanú kožu okolo matkinho krku.

„Čo sa ti stalo?“

Silje sa uškrnula.

„Nehraj sa na hlúpu.“

Meja si vzala cigaretu, aj keď radšej by niečo zjedla. Dúfala, že podrobnosti si Silje nechá pre seba. S privretými očami sa zadívala na les a zdalo sa jej, že sa v ňom čosi mihlo. Tam určite v živote nevkročí. Potiahla si z cigarety a znovu ju prepadol ten nepríjemný pocit úzkosti.

„Ty tu fakt chceš zostať?“

Silje si prehodila nohu cez bočné operadlo stoličky a spod košele jej vykukli čierne nohavičky. Nervózne pokývala nohou.

„Musíme sa o to pokúsiť.“

„Prečo?“

„Lebo nemáme na výber.“

Silje uhýbala pohľadom. Po včerajšej eufórii ani stopy, oči potemneli, ale hlas znel rozhodne.

„Torbjörn má peniaze, dom a stálu prácu. Bude nám tu dobre, už sa nemusíme báť, či budeme mať na nájom.“

„Život v dedinskej barabizni nie je žiadna výhra.“

Silje náhle očervenela. Ruku si položila na kľúčnu kosť, akoby to chcela zakryť.

„Ja už nevládzem. Už ma nebaví trieť biedu. Potrebujem chlapa, ktorý sa o nás postará, a Torbjörn to dokáže.“

„Si si tým istá?“

„Čím?“

„Že to dokáže.“

Silje sa pousmiala.

„To zariadim, nič sa neboj.“

Meja špičkou topánky zahasila nedofajčenú cigaretu.

„Je tu niečo na jedenie?“

Silje si zhlboka potiahla a takmer úprimne sa usmiala.

„Tolko jedla, ako v tejto barabizni, si ešte nevidela.“

STINA JACKSON
STRIEBORNÁ CESTA

Zo švédskeho originálu *Silvervägen*,
ktorý vydalo vydavateľstvo Albert Bonniers Förlag v roku 2019,
preložila Dominika Wittenberg Gašparová

www.albertbonniersforlag.se

Vydalo vydavateľstvo Lindeni
v spoločnosti Albatros Media Slovakia, s. r. o.,
so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava v roku 2020.

Číslo publikácie 2 158

Zodpovedná redaktorka Agáta Laczková

Technická redaktorka Jana Urbanová

Sadzba Alias Press, s. r. o., Bratislava

Tlač CENTA, spol. s r. o., Brno

Prvé slovenské vydanie

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú
odporúčanú spotrebiteľskú cenu.

Objednávky kníh:

www.albatrosmedia.sk / eshop@albatrosmedia.sk

tel.: 02/4445 2046

© Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2020

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie
sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania
v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez
písomného súhlasu vydavateľa.

ALBATROS MEDIA